

**RAAD VAN
DE EUROPESE UNIE**

**Brussel, 23 juli 2010 (05.10)
(OR. fr)**

12562/10

COVEME 6

INGEKOMEN DOCUMENT

van: de heer Jordi AYET PUIGARNAU, directeur, namens de secretaris-
generaal van de Europese Commissie
ingekomen: 22 juli 2010
aan: de heer Pierre de BOISSIEU, secretaris-generaal van de Raad van de
Europese Unie

Betreft: Verslag van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over
de voortgang van Roemenië met betrekking tot het mechanisme voor
samenwerking en toetsing

Hierbij gaat voor de delegaties Commissiedocument COM(2010) 401 definitief.

Bijlage: COM(2010) 401 definitief

EUROPESE COMMISSIE

Brussel, 20.7.2010
COM(2010) 401 definitief

**VERSLAG VAN DE COMMISSIE
AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD**

**over de voortgang van Roemenië met betrekking tot het mechanisme voor
samenwerking en toetsing**

{SEC(2010) 949}

**VERSLAG VAN DE COMMISSIE
AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD**

**over de voortgang van Roemenië met betrekking tot het mechanisme voor
samenwerking en toetsing**

1. INLEIDING

Het mechanisme voor samenwerking en toetsing¹, dat bij de toetreding van Roemenië tot de EU werd opgezet, moet helpen om een onpartijdig, onafhankelijk en effectief justitieel en bestuurlijk stelsel tot stand te brengen, dat onder andere volledig is uitgerust voor de bestrijding van corruptie. Hiervoor moeten bepaalde fundamentele veranderingen worden doorgevoerd, die tijd vergen, die moeten kunnen rekenen op brede steun in het gehele politieke spectrum en die gedragen moeten worden door de samenleving in ruime zin. Deze veranderingen zijn een onontbeerlijke investering in de toekomst van Roemenië: een effectief bestuurlijk en justitieel stelsel is immers noodzakelijk voor gezonde overheidsfinanciën en diepgewortelde sociaaleconomische ontwikkeling. De veranderingen zijn ook nodig om Roemenië in staat te stellen al zijn taken als lid van de EU op gebieden als justitie en binnenlandse zaken uit te voeren.

Dit verslag is het vierde jaarverslag sedert het mechanisme voor samenwerking en toetsing werd opgezet². Het bevat de beoordeling van de Commissie van de stand van zaken van het hervormingsproces alsook aanbevelingen over wat moet worden gedaan om met de noodzakelijke hervormingen voortgang te maken. De Commissie acht het mechanisme voor samenwerking en toetsing nuttig:

- voor Roemenië, omdat het objectieve beoordelingen en aanbevelingen bevat over de punten waarop actie moet worden ondernomen;
- voor de andere lidstaten, omdat zij de vooruitgang kunnen volgen en Roemenië passende steun kunnen verlenen.

In het verslag van dit jaar constateert de Commissie dat Roemenië veel te weinig inspanningen levert om voortgang te boeken met betrekking tot het mechanisme voor samenwerking en toetsing. Er is onvoldoende politiek engagement om het hervormingsproces te ondersteunen en te sturen. Bij de leiding

¹ Beschikking 2006/928/EG van de Commissie van 13 december 2006 tot vaststelling van een mechanisme voor samenwerking en toetsing van de vooruitgang in Roemenië ten aanzien van specifieke ijkpunten op het gebied van de hervorming van het justitiële stelsel en de bestrijding van corruptie (PB L 354 van 14.12.2006, blz. 56).

² Het verslag is gebaseerd op de inlichtingen die de Roemeense autoriteiten regelmatig verstrekken, met name via gedetailleerde vragenlijsten van de Commissie. De Commissie wordt in haar werkzaamheden bijgestaan door deskundigen en baseert zich op documentatie en inlichtingen die zij uit diverse bronnen verkrijgt. In het begeleidende interne werkdocument worden de vorderingen gedetailleerd beschreven met betrekking tot elk ijkpunt dat in de beschikking betreffende het mechanisme voor samenwerking en toetsing is vastgesteld.

van het gerechtelijk apparaat bestaat er te weinig bereidheid om samen te werken en verantwoordelijkheid te nemen. Er moet dringend aan deze zwakke punten worden gewerkt om het hervormingsproces nieuw elan te geven. Anderzijds heeft het parlement wel een stap in de goede richting gezet met de goedkeuring op 22 juni van een ingrijpende hervorming van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering en het wetboek van strafvordering.

2. STAND VAN HET HERVORMINGSPROCES IN ROEMENIË

Resultaten

In het tweede kwartaal van 2010 is er belangrijke vooruitgang geboekt met de justitiële hervorming: het parlement heeft het wetboek van burgerlijke rechtsvordering en het wetboek van strafvordering aangenomen, er is een ontwerp-meerjarenstrategie voor de ontwikkeling van justitie bekendgemaakt en er wordt een ontwerp-wet met kleine hervormingen voorbereid om de gerechtelijke procedures te versnellen. Ook zijn er meer magistraten en beroepsverenigingen bij het hervormingsproces betrokken. De uitvoeringsvoorschriften voor het burgerlijk wetboek en het strafwetboek zijn door de regering goedgekeurd en moeten nu in het parlement worden besproken.

Sedert het laatste verslag van de Commissie is er echter maar weinig vooruitgang geboekt met de verbetering van de efficiëntie van de rechtsgang en de eenheid van de rechtspraak. Dit blijft een fundamenteel zwak punt van het Roemeense justitiële stelsel. De meeste aanbevelingen van de Commissie van juli 2009 op dit gebied zijn slechts gedeeltelijk gevolgd en de uitvoering ervan zal nog aanzienlijke inspanningen vergen. Daarnaast blijven de tekortkomingen in verband met de verantwoordingsplicht en de tuchtprocedures bestaan.

Roemenië heeft opnieuw resultaten geboekt bij de bestrijding van corruptie. De Nationale Directie voor corruptiebestrijding continueert haar stabiele en positieve staat van dienst bij het onderzoek van corruptiezaken op hoog niveau, wat blijkt uit verdere inbeschuldigingstellingen en meer definitieve veroordelingen door de rechtbanken, ook al blijft de duur van de processen lang en moet er in veel belangrijke zaken nog in eerste aanleg uitspraak worden gedaan. Het Nationaal Agentschap voor integriteitsbewaking heeft zijn staat van dienst verbeterd en wordt door het openbaar ministerie, de Nationale Directie voor corruptiebestrijding en andere wetshandhavingsautoriteiten erkend als een belangrijke partner in de preventie en de bestraffing van corruptie. De inspanningen van de procureur-generaal om de bestrijding van corruptie door de plaatselijke parketten op te voeren, beginnen vruchten af te werpen. De meeste aanbevelingen van de Commissie op dit gebied worden gevolgd, hoewel een voor de verschillende bestuurssectoren gecoördineerd beleid om corruptie te bestrijden, nog steeds ontbreekt.

In april 2010 heeft het Constitutioneel Hof grote delen van de wet betreffende het Nationaal Agentschap voor integriteitsbewaking ongrondwettelijk verklaard. Naar aanleiding van deze uitspraak heeft de Roemeense Senaat op 30 juni 2010 een nieuwe wet betreffende het Nationaal Agentschap voor integriteitsbewaking aangenomen. Deze nieuwe wet doet echter ernstige afbreuk aan de mogelijkheden om vermogensbestanddelen te verifiëren en niet-verantwoorde

vermogensbestanddelen te bestraffen en verbeurd te verklaren. Zij beperkt de transparantie van de financiële en economische belangen van gezagsdragers en ambtenaren en stelt geen afschrikwekkende sancties in om corruptie tegen te gaan. Door deze nieuwe wet wordt de bemoedigende ontwikkeling van het Nationaal Agentschap voor integriteitsbewaking onderbroken en komt Roemenië zijn verbintenissen bij toetreding niet na³.

Justitiële hervorming

Om voort te maken met de uitvoering van sommige belangrijke hervormingen die in de procedurele wetboeken zijn opgenomen, heeft de regering een wet met kleine hervormingen voorbereid, die binnenkort in het parlement zal worden besproken. Met het oog op het opstellen van richtsnoeren voor de justitiële hervorming in de komende jaren, is het ministerie van Justitie een openbare raadpleging gestart over een "strategie voor de ontwikkeling van justitie als openbare dienst", waarop een gemengde reactie is gekomen van magistraten en beroepsverenigingen. Voordat de strategie door de regering kan worden goedgekeurd, wordt zij eerst nog herzien na een tweede raadplegingsronde en moet zij nog worden aangevuld met een gedetailleerd actieplan en tijdschema, met daarin de voorstellen voor wettelijke en structurele hervormingen die door de verschillende actoren zijn gedaan. Hiervoor zouden de regering, de justitiële instellingen en de beroepsverenigingen constructief moeten samenwerken.

Hoewel de aanneming van de procedurele wetboeken een belangrijke stap is, heeft Roemenië sedert juli 2009 weinig echte vooruitgang geboekt met betrekking tot de drie indicatoren voor justitiële hervorming: efficiëntie van de rechtsgang, eenheid van de rechtspraak en verantwoordingsplicht van het gerechtelijk apparaat.

Het personeelsbeleid blijft een belangrijke uitdaging. De aanbevelingen van de Commissie in verband met noodmaatregelen zoals het overhevelen van vacante posten naar de plaats waar het grootste tekort is (waaronder overheveling naar verschillende justitiële niveaus) zijn niet gevolgd en evenmin heeft Roemenië passende alternatieve maatregelen getroffen. De Hoge Raad voor de magistratuur heeft gereageerd op het nettoverlies van personeel in de periode 2008-2009, enerzijds met maatregelen om de jaarlijkse instroom vanuit het Nationaal Instituut voor de magistratuur te vergroten, en anderzijds vooral door rechtstreeks juristen met vijf jaar praktijkervaring aan te werven. Er zijn eerste stappen gezet om de belangrijke verschillen in werkbelasting tussen de rechtbanken en de parketten weg te werken door middel van een structurele reorganisatie van de rechtbanken. Deze maatregelen zijn echter te beperkt van opzet om veel effect te hebben op de grote capaciteitstekorten binnen het justitiële stelsel en er moeten extra maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat alle nieuw aangeworven personeelsleden voldoen aan professionele minimumnormen. Sedert juli 2009 is de voorspelbaarheid van de personeelsmutaties niet verbeterd, omdat nog steeds ettelijke honderden magistraten die voor pensionering in aanmerking komen, de magistratuur op korte

³ IJkpunt 2 van het mechanisme voor samenwerking en toetsing (Beschikking 2006/928/EG van de Commissie) luidt: "Opzetten (volgens de planning) van een "integriteitsagentschap" dat de taak heeft vermogens, onverenigbaarheden en mogelijke belangenconflicten te verifiëren en verplichte besluiten uit te vaardigen op basis waarvan afschrikwekkende sancties kunnen worden ingesteld."

termijn kunnen verlaten. Er is immers nog geen wettelijke oplossing gevonden om de pensioneringen beter te kunnen voorspellen.

Hoewel Roemenië vooruitgang heeft geboekt bij de eenmaking van de rechtspraak (bijvoorbeeld met de mogelijkheid beroep in te stellen in het belang van de wet), hebben de bestaande instrumenten de situatie tot dusver niet voldoende verbeterd. Er moeten nog steeds grote inspanningen worden geleverd om de eenmaking van het recht aanzienlijk te verbeteren en volledige transparantie tot stand te brengen door middel van de elektronische publicatie van de motivering van alle beslissingen van de rechtbanken. Een belangrijke stap in de verbetering van de eenmaking van het recht zal de hervorming zijn waardoor het Hoge Hof van cassatie en justitie alleen nog over rechtsvragen zal beslissen. Andere mogelijke maatregelen zijn de herziening van de interne organisatie en werkmethoden van het Hoge Hof van cassatie en justitie en de oprichting van gespecialiseerde kamers, waarbij het beginsel van toewijzing van zaken via het toeval wordt geëerbiedigd. Het Hoge Hof van cassatie en justitie heeft een gedetailleerde ontwerpwet voorbereid om de eenmaking van de rechtspraak te doen vooruitgaan. Gelet op de moeilijke budgettaire situatie moet Roemenië proberen om efficiëntiewinst te realiseren en de eenmaking van het recht ook te verbeteren door een hervorming van de gerechtelijke structuur en procedures.

De resultaten op tuchtrechtelijk gebied zijn niet overtuigend. Er worden weinig tuchtzaken geopend, de sancties lijken licht en zijn niet voldoende gedifferentieerd in de wet. In belangrijke zaken worden amper tuchtsancties opgelegd. Er is geen besef van het belang van de verantwoordingsplicht en het vertrouwen van het publiek in de integriteit van het gerechtelijk apparaat. De gerechtelijke inspectie moet een grotere capaciteit krijgen en zich meer bezighouden met tuchtzaken. Hoewel er enkele tuchtonderzoeken ambtshalve zijn geopend, houdt de gerechtelijke inspectie zich vooral bezig met onderzoeken van individuele klachten, openbare aanklachten tegen magistraten en laster.

De komende verkiezingen voor de Hoge Raad voor de magistratuur zullen een belangrijke gelegenheid vormen om het engagement voor de hervorming van het gerechtelijk apparaat te versterken. Een groep beroepsverenigingen is reeds gestart met de promotie van de verkiezingen via een website en bijeenkomsten op het niveau van de hoven van beroep. Om ervoor te zorgen dat de nieuw verkozen raad vlot en wettelijk correct aantreedt, moeten de voorschriften van de wet betreffende de Hoge Raad voor de magistratuur in verband met de toelatingsvoorwaarden voor de kandidaten, worden nageleefd.

Bestrijding van corruptie

Het Nationaal Agentschap voor integriteitsbewaking heeft zijn capaciteit en staat van dienst op het gebied van de vaststelling van niet-verantwoorde vermogensbestanddelen, onverenigbaarheden en belangenconflicten verder kunnen consolideren. Twee jaar na zijn oprichting kan het agentschap als volledig operationeel worden beschouwd en heeft het al veelbelovende resultaten geboekt. Parketmagistraten en wetshandhavingsautoriteiten beschouwen het agentschap als een belangrijke partner in de strijd tegen corruptie. De transparantie van financiële en economische belangen die voortvloeit uit de bekendmaking van vermogens- en belangenverklaringen op de website van het agentschap, wordt door het

maatschappelijk middenveld en de wetshandhavingsautoriteiten beschouwd als een belangrijke bijdrage tot de preventie en de opsporing van corruptie.

Deze resultaten worden bedreigd door de nadelige wijzigingen van de wet betreffende het Nationaal Agentschap voor integriteitsbewaking, die op 30 juni zijn aangenomen naar aanleiding van een uitspraak van het Roemeense Constitutioneel Hof. Het Constitutioneel Hof heeft geoordeeld dat het Nationaal Agentschap voor integriteitsbewaking in feite een quasi-gerechtelijke instelling is geworden, wat een schending van de grondwet inhoudt, dat de bekendmaking van vermogens- en belangenverklaringen het recht op privacy schendt en dat de inbeslagneming van niet-verantwoorde activa indruist tegen het vermoeden dat goederen wettig zijn verkregen en het verbod dergelijke goederen in beslag te nemen. Door de wijzigingen van de wet betreffende het Nationaal Agentschap voor integriteitsbewaking die het parlement naar aanleiding van de uitspraak van het Constitutioneel Hof heeft aangenomen, is het niet langer mogelijk om discrepanties tussen aangegeven activa en vermogenbestanddelen te bestraffen. De controle op de verrijking van gezagsdragers en ambtenaren tijdens hun ambtstermijn is derhalve weggefallen. Daarnaast heeft het parlement nog andere wijzigingen in de wet ingevoerd die verder gaan dan wat het Constitutioneel Hof voorschrijft en die de doeltreffendheid van de onderzoeken van het Nationaal Agentschap voor integriteitsbewaking nog verder beperken. De vermogensverklaringen worden minder uitgebreid, wat de transparantie vermindert. Uiteraard zijn het parlement en de regering verplicht om een wet die door het Constitutioneel Hof ongrondwettelijk is verklaard, te wijzigen maar evengoed zijn zij verplicht, gelet op de verbintenissen die bij de toetreding zijn aangegaan, om passende wettelijke manieren vinden om die verbintenissen na te komen. Momenteel is de Commissie van oordeel dat de nieuwe wet betreffende het Nationaal Agentschap voor integriteitsbewaking een belangrijke stap terug is in de strijd tegen corruptie en indruist tegen de verbintenissen die Roemenië bij toetreding is aangegaan. Op 19 juli heeft het Constitutioneel Hof geoordeeld dat de herziene versie van de wet ongrondwettelijk is. Dit biedt de gelegenheid om een wet aan te nemen die in overeenstemming is met de verbintenissen van Roemenië.

De Nationale Directie voor corruptiebestrijding continueert haar stabiele en positieve staat van dienst in het onderzoeken en het vervolgen van corruptiezaken op hoog niveau. In de tweede helft van 2009 kan er bij de rechtbanken van eerste aanleg een tendens worden vastgesteld van strengere straffen en minder straffen met uitstel in de zaken van de Nationale Directie voor corruptiebestrijding, maar dit is niet het geval voor de definitieve beslissingen. Daarin blijven lichte straffen en straffen met uitstel de algemene tendens.

De meeste aanbevelingen die in juni 2009 zijn gedaan door een gezamenlijke werkgroep inzake de inconsistentie en de lichte strafmaat bij corruptiezaken, krijgen aandacht maar worden nog niet echt gevolgd. De ontwerprichtsnoeren inzake de strafmaat bij corruptiezaken die eind 2009 waren opgesteld, zijn nog niet afgewerkt of aanzienlijk gewijzigd en worden door de magistraten nog niet als een hulpmiddel beschouwd. Er zou inspiratie kunnen worden gezocht in de meer gedetailleerde richtsnoeren die zijn opgesteld door een groep magistraten van het Hof van beroep van Boekarest en die door verschillende instellingen voor opleiding worden gebruikt.

Processen duren nog steeds lang en slechts enkele prominente politici zijn al in eerste aanleg veroordeeld. Corruptiezaken op hoog niveau lopen nog steeds vertraging op doordat een exceptie van ongrondwettelijkheid wordt opgeworpen. Een ontwerpwet waardoor een proces niet langer wordt geschorst wanneer een exceptie van ongrondwettelijkheid wordt opgeworpen, moet nog door het parlement worden aangenomen.

Hoewel er inspanningen zijn geleverd om het toezicht op de uitvoering van de nationale strategie voor de bestrijding van corruptie in kwetsbare sectoren en plaatselijke overheidsinstanties te versterken, blijft het moeilijk om het effect van de strategie in het derde en laatste jaar van tenuitvoerlegging te beoordelen. Voor de tweede helft van dit jaar is een nieuwe strategie gepland, die gebaseerd moet zijn op een onafhankelijke effectbeoordeling van de twee vorige strategieën en waarin de bestrijding van corruptie als een zaak van nationaal belang wordt beschouwd. Bij alle overheidsinstanties moeten meer inspanningen worden gedaan om de preventie van corruptie actief aan te pakken.

De inspanningen van de procureur-generaal om de strijd tegen corruptie door de plaatselijke parketmagistraten te versterken, beginnen resultaten op te leveren: er zijn meer inbeschuldigingstellingen van overheidsambtenaren en de onderzoeken worden complexer. In de meeste zaken is het onderzoek gevoerd met bijstand van het directoraat-generaal corruptiebestrijding van het ministerie van Bestuur en Binnenlandse Zaken.

Op het gebied van openbare aanbestedingen kan de bescherming tegen belangenconflicten en corruptie aanzienlijk beter. De Roemeense wetgeving terzake lijkt onsamenhangend. Belangenconflicten zijn immers in verschillende wetten geregeld, zodat bepaalde gevallen door de mazen van de wet glippen. Daarnaast bestaan er geen algemeen toegepaste beste praktijken voor openbare aanbestedingen en is er geen horizontale samenwerking in het toezicht op de uitvoering van de wetgeving, wat leidt tot rechtsonzekerheid voor de aanbestedende autoriteiten. Door recente wijzigingen in de wetgeving betreffende openbare aanbestedingen moet de wettelijke bescherming tegen belangenconflicten verbeteren⁴, voornamelijk tegen belangenconflicten die verband houden met de zakelijke belangen van plaatselijke politici en leden van hun familie.

De vrees bestaat dat de beslissing van het Roemeens Constitutioneel Hof van november 2009 in verband met de rechtsgrondslag van de dienst voor fraudebestrijding, die de Europese Dienst voor fraudebestrijding (OLAF) bijstaat bij de bescherming van de financiële belangen van de EU, een negatieve weerslag zal hebben op de positieve resultaten die door die dienst waren geboekt.

Uit de beoordeling van de Commissie blijkt dat de bevoegde administratieve instanties geen doeltreffende controles verrichten om belangenconflicten en corruptie op te sporen en terzake niet voldoende samenwerken. Voorts worden wetshandhavingsautoriteiten zoals het parket, de Nationale Directie voor corruptiebestrijding en het Nationaal Agentschap voor integriteitsbewaking, niet systematisch ingelicht over mogelijke gevallen van belangenconflict, fraude of

⁴ Noodverordening 76/2010 van de regering van 30 juni 2010.

corruptie. De bevoegde administratieve autoriteiten ontdekken en bestraffen zo goed als geen gevallen van belangenconflict en verklaren zeer weinig aanbestedingscontracten nietig op grond van schending van de regels inzake belangenconflicten, hoewel de meeste gevallen van belangenconflict die door het Nationale Agentschap voor integriteitsbewaking aan de gerechtelijke autoriteiten worden doorgegeven, betrekking hebben op openbare aanbestedingen, alsook een aantal gevallen van corruptie op hoog niveau⁵. De gerechtelijke autoriteiten zouden meer aandacht moeten krijgen voor belangenconflict en fraude bij openbare aanbestedingen en de zaken die hun worden voorgelegd, grondig moeten uitspitten.

De diensten van de Commissie hebben reeds diverse concrete suggesties gedaan om de openbare aanbestedingen waarmee EU-middelen gemoeid zijn correcter te laten verlopen. Er wordt nog gewerkt aan de uitvoering van de meeste van die suggesties. In punt 4 van dit verslag doet de Commissie een reeks aanbevelingen om de inspanningen van Roemenië op dit gebied beter te sturen. In haar volgende verslag met betrekking tot het mechanisme voor samenwerking en toetsing zal de Commissie verslag uitbrengen over de vooruitgang op dit gebied.

3. CONCLUSIES

Hoewel er op sommige gebieden vooruitgang is geboekt, blijkt globaal genomen uit de beoordeling van de Commissie dat er sprake is van belangrijke tekortkomingen in de inspanningen van Roemenië om voortgang te boeken met betrekking tot het mechanisme voor samenwerking en toetsing. Roemenië geeft geen blijk van voldoende politieke inspanningen om het hervormingsproces te ondersteunen. Met de wijzigingen van de wet betreffende het Nationaal Agentschap voor integriteitsbewaking, die op 30 juni zijn aangenomen, wordt een grote stap terug gezet. Door die wijzigingen worden de positieve resultaten die het Nationaal Agentschap voor integriteitsbewaking had bereikt, in gevaar gebracht en komt Roemenië zijn verbintenissen bij toetreding duidelijk niet na. De Commissie roept Roemenië op om zijn verbintenissen na te komen door geschikte wettelijke middelen te vinden om het Nationaal Agentschap voor integriteitsbewaking weer bevoegd te maken om de inbeslagneming van niet-verantwoorde vermogensbestanddelen voor te stellen. Roemenië moet zoeken naar brede politieke steun voor transparantie en effectieve bescherming tegen corruptie en belangenconflicten.

Na een vertraging van de parlementaire werkzaamheden heeft Roemenië in het tweede kwartaal van 2010 de hervormingen wat nieuw elan gegeven. Op 22 juni heeft het parlement een ingrijpende hervorming goedgekeurd van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering en het wetboek van strafvordering. De voorbereidingen van de inwerkingtreding van de vier nieuwe wetboeken, die thans voor oktober 2011 gepland is, bieden de gelegenheid om het Roemeense justitiële stelsel grondig te hervormen. De Commissie roept Roemenië op om dit hervormingsproces te ondersteunen door voort te bouwen op de sterke parlementaire steun voor de procedurele wetboeken en die politieke wil tot andere gebieden uit te breiden.

⁵ Een aantal zaken betreffende corruptie op hoog niveau betreffende openbare aanbestedingen. In die zaken zijn onder meer een Parlements lid en een rechter van een hoger niveau betrokken, in verband met beïnvloeding rond een openbare aanbesteding, twee oud-ministers, andere huidige of voormalige parlementsleden en een aantal directeurs van overheidsbedrijven en plaatselijk verkozen ambtenaren.

Roemenie heeft ook te lijden onder een gebrek aan bereidheid bij de leiding van het justitiële stelsel om samen te werken en verantwoordelijkheid te nemen voor de hervorming. Hoewel er in veel gevallen pragmatische oplossingen voorhanden zijn, wordt daar vaak geen gebruik van gemaakt, terwijl initiatieven van individuele rechters, beroepsverenigingen en het maatschappelijk middenveld trachten die kloof te dichten. De Commissie roept Roemenië op om nauwe en constructieve samenwerking op te zetten tussen de verschillende politieke en justitiële actoren en het engagement voor de hervorming van het justitiële stelsel te versterken.

Om het hervormingsproces te doen slagen, moeten Roemenië, de Commissie en de andere lidstaten zich blijven inzetten. De Commissie zal de inspanningen van Roemenië blijven steunen en zal in de zomer van 2011 de vooruitgang opnieuw beoordelen.

4. AANBEVELINGEN

Gelet op haar beoordeling van de voortgang van Roemenië op het vlak van de ijkpunten die in het mechanisme voor samenwerking en toetsing zijn vastgesteld, vraagt de Commissie Roemenië om onmiddellijk maatregelen te treffen op de volgende gebieden:

Aanbevelingen in verband met de hervorming van het justitiële stelsel

De Commissie herinnert aan de aanbevelingen van juli 2009 die nog niet volledig zijn uitgevoerd (met name de aanneming van uitvoeringsregels voor de vier nieuwe wetboeken en de evaluatie van het effect van die wetboeken, de toepassing van een flexibel, rond prioriteiten gestructureerde aanpak van het personeelsbeleid en de follow-up van de aanbevelingen van de werkgroep inzake de individualisering van de straffen in corruptiezaken) en vraagt Roemenië daarnaast om onmiddellijk maatregelen te treffen op de volgende gebieden:

- (1) Starten van een onafhankelijke prestatiebeoordeling van het justitiële systeem en verrichten van de noodzakelijke structurele aanpassingen, waaronder indien nodig de overplaatsing van magistraten. Roemenië moet ook onmiddellijk maatregelen treffen om de onevenwichtigheden in de capaciteit te beperken door meer vacante posten over te hevelen tussen de hoven van beroep en tussen de rechtbanken en door zoveel mogelijk magistraten te delegeren naar plaatsen met acute personeelstekorten.
- (2) Ervoor zorgen dat de nieuwe Hoge Raad voor de magistratuur vlot en wettelijk correct aantreedt door de wettelijke toelatingsvoorwaarden voor de kandidaten in acht te nemen.
- (3) Vergroten van de capaciteit van het Nationaal Instituut voor de magistratuur voor initiële en vervolgopleiding en nemen van maatregelen om ervoor te zorgen dat alle nieuwe magistraten aan consistente beroepsnormen voldoen (door bijvoorbeeld van alle nieuwe rechters te eisen dat zij slagen voor het bekwaamheidsexamen). Programmeren van de capaciteit van het Nationaal Instituut voor de magistratuur volgens de jaarlijkse prognoses van de aanwervingen en de opleidingsbehoeften.

- (4) Overwegen van een herziening van de bevoegdheid van het Hoge Hof van cassatie en justitie (minder bevoegdheid om zaken in eerste aanleg te beoordelen en beperking van de beoordeling van zaken in hoger beroep tot rechtsvragen). Overwegen om de andere maatregelen die door het Hoge Hof worden voorgesteld, op te nemen in een ontwerpwet om de eenheid van het recht te bevorderen. Ervoor zorgen dat de volledige rechtspraak van de rechtbanken gepubliceerd wordt en toegankelijk is in een gebruiksvriendelijke databank, waarin opzoeken gemakkelijk zijn.
- (5) Overwegen van een grondige hervorming van het tuchtstelsel. Opnieuw onderzoeken van de doelstellingen en versterken van de capaciteit en organisatie van de gerechtelijke inspectie, zodat deze voldoende aandacht kan besteden aan tuchtonderzoeken. Diversifiëren van de mogelijke tuchtsancties en ervoor zorgen dat consistente, evenredige en afschrikwekkende sancties worden toegepast. Invoeren van een jaarlijkse beoordeling van de prestaties van de gerechtelijke inspectie.

Aanbevelingen in verband met de bestrijding van corruptie

De Commissie herinnert aan de aanbevelingen van juli 2009 die nog niet volledig zijn uitgevoerd (monitoring van corruptiezaken op het niveau van de rechtbanken, vergemakkelijken van strafonderzoeken tegen voormalige en huidige parlaments- en regeringsleden, opheffen van de mogelijkheid processen te schorsen wanneer een exceptie van ongrondwettelijkheid wordt opgeworpen) en vraagt Roemenië daarnaast om onmiddellijk maatregelen te treffen op de volgende gebieden:

- (6) Corrigeren van de wet betreffende het Nationaal Agentschap voor integriteitsbewaking overeenkomstig de verbintenissen van Roemenië bij toetreding. Ervoor zorgen dat het Nationaal Agentschap voor integriteitsbewaking kan blijven bijdragen aan de preventie en de bestraffing van corruptie door middel van verplichte besluiten in verband met niet-verantwoorde vermogensbestanddelen op basis waarvan afschrikwekkende sancties kunnen worden ingesteld. Corrigeren van de andere procedurele tekortkomingen in de nieuwe wet. Bevorderen van de verdere ontwikkeling van het Nationaal Agentschap voor integriteitsbewaking, met name via wijzigingen van de wettelijke bepalingen in verband met de Nationale Raad voor integriteitsbewaking.
- (7) Erop blijven toezien dat de rechtbanken in corruptiezaken op hoog niveau samenhangende en afschrikwekkende sancties opleggen. Bespreken van de resultaten van de studie betreffende de individualisering van de straffen in corruptiezaken tijdens de bijeenkomsten op het niveau van de hoven van beroep. Vaststellen en uitvoeren van maatregelen om corruptieprocessen op hoog niveau sneller te doen verlopen.
- (8) Versterken van het algemene beleid voor de bestrijding van corruptie, met name door coördinatie op hoog niveau en op basis van een onafhankelijke effectbeoordeling van de laatste twee strategieën voor de bestrijding van corruptie die sedert 2005 zijn uitgevoerd. Zorgen voor de wettelijke en institutionele stabiliteit van het kader voor de bestrijding van corruptie,

waaronder de uitvoering van het nieuwe strafwetboek en het nieuwe wetboek van strafvordering.

- (9) Openbare aanbestedingen: evalueren van de efficiëntie van het wettelijk kader en van de toewijzing van verantwoordelijkheden aan de bevoegde autoriteiten op het gebied van de bescherming tegen belangenconflicten en, indien nodig, wijziging daarvan. Overwegen van een verbod voor hoge ambtenaren en verkozen vertegenwoordigers om direct of indirect te profiteren van commerciële contracten die namens hun instelling worden gesloten en zorgen voor volledige transparantie op dit gebied.
- (10) Evalueren van de efficiëntie van de bevoegde autoriteiten in verband met de uitvoering van de wetgeving op het gebied van openbare aanbestedingen en nemen van corrigerende maatregelen om de coördinatie tussen de verschillende instellingen te verbeteren en hun efficiëntie te verhogen. Invoeren van prestatie-ijkpunten voor de bevoegde autoriteiten op de volgende gebieden en toezien op hun prestaties: preventie, controle en bestraffing van belangenconflicten, interinstitutionele samenwerking en samenwerking met gerechtelijke autoriteiten.